

ОПШТИНА СТРУМИЦА

**СТРАТЕГИЈА ЗА
СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА
НА СВОИТЕ ГРАЃАНИ:
2015-2020**

СТРУМИЦА
СТРАТЕГИЈА
ЗА
СОЦИЈАЛНА
ЗАШТИТА
НА
СВОИТЕ
ГРАЃАНИ
2015-2020

ОПШТИНА СТРУМИЦА

СТРУМИЦА

**СТРАТЕГИЈА ЗА
СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА
НА ГРАЃАНИТЕ НА
ОПШТИНА СТРУМИЦА
2015-2020**

Издава:

Општина Струмица

За издавачот:

Зоран Заев, Градоначалник

Лектура:

Абакус

Ликовно - графичко обликување:

Бригада Дизајн

Печат:

Пропоинт

Тираж:

500 примероци

Бесплатен/некомерцијален тираж

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје

352.08:364.2(497.742)“2015/2020“

СТАРТЕГИЈА за социјална заштита на граѓаните на Општина Струмица :
2015-2020. - Струмица : Општина Струмица, 2015. - 36 стр. ; 20 см

Фусноти кон текстот

ISBN 978-9989-2589-5-4

а) Локална самоуправа - Социјална политика - Стратегии - Струмица -
2015-2020 б) Струмица - Социјална заштита - Стратегии за развој -
2015-2020

COBISS.MK-ID 98415626

FOUNDATION ФОНДАЦИЈА
OPEN ОТВОРЕНО
SOCIETY ОДШТЕСТВО
MACEDONIA МАКЕДОНИЈА*Изготвување на Стратегијата е
финансиски поддржано од Фондацијата
Отворено општество - Македонија.*

1. Извршно резиме	7
2. Вовед	9
3. Визија	13
4. Принципи и вредности	14
5. Тековни политики социјална заштита во Општина Струмица	15
6. Стратешка карта	19
7. Стратешки приоритети и мерки за социјална заштита до 2020 година	21
7.1 Управување со буџетот.....	21
7.2 Развој на капацитетите.....	22
7.3 Обезбедување услуги.....	23
7.4 Задоволни граѓани.....	24
8. Избалансирана карта на показатели на Општина Струмица за социјална заштита	26
9. Мониторинг и евалуација	31

- БДП**..... Бруто-домашен производ
- ГС**..... Граѓански сектор
- ЕК**..... Европска комисија
- ЕЛС**..... Единица на локалната самоуправа
- ЕУ**..... Европска унија
- ИКП**..... Избалансирана карта на показатели
- ИКТ**..... Информациско-комуникациски технологии
- ПЕСТ**..... Политичко-легислативна, економска, социјална и технолошка анализа
- РМ**..... Република Македонија
- СВОТ**..... Анализа на јаките и слабите страни, можностите и заканите
- СЗ**..... Социјална заштита
- ФООМ**..... Фондација Отворено општество - Македонија

Во овој стратешки документ се користат термини и изрази кои, во зависност од нивната секојдневна употреба во различни сектори од општеството, можат да доведат до различна перцепција за истите. Заради разбирливост и јасна дистинкција на користените изрази, треба да се имаат предвид следниве појаснувања:

- 1. Социјална заштита** – Според Законот за социјална заштита (2009), во Република Македонија под терминот „социјална заштита“ се подразбира систем од мерки, активности и политики за спречување и надминување на основните социјални ризици на кои е изложен граѓанинот во текот на животот, како и мерките, активностите и политиките за намалување на сиромаштијата и социјалната исклученост и за јакнење на капацитетите на граѓанинот за сопствена заштита.
- 2. Социјална превенција** е збир на мерки и активности со кои се спречува настанувањето на социјални ризици, се врши рано откривање и ран третман на граѓанинот изложен на социјален ризик, со цел да се надминат или ублажат штетните последици од изложеноста на социјалниот ризик.
- 3. Институционалната заштита** ги опфаќа правото на оспособување за работно-производна активност и правото на сместување во установа за социјална заштита.
- 4. Вонинституционална заштита**, која се остварува во или преку центарот за социјална работа, го опфаќа правото на: прва социјална услуга на корисниците на социјална заштита; помош на поединец; помош на семејство; домашна нега и помош на поединец и на семејство; дневно и привремено прифаќање и згрижување како помош на поединец и семејство; сместување во згрижувачко семејство; сместување во мал групен дом и самостојно живеење со поддршка.
- 5. Локални социјални услуги** се услуги за социјална заштита и превенција кои ги испорачува единицата на локалната самоуправа, на својата територија, а во согласност со законот.

6. **Општина** е единица на локалната самоуправа, како заедница на жителите на одредено подрачје утврдено со закон која преку своите органи, администрацијата и организираниите јавни служби овозможува вршење на надлежностите пропишани со закон.
7. **Надлежност** е збир на работи од јавен интерес од локално значење, кои општината – во согласност со законот – има право да ги врши на својата територија и е одговорна за нивното извршување.
8. **Засегнати граѓани** – целни групи граѓани кои имаат потреба од одредени видови социјална заштита.
9. **Здруженија на граѓани** – организациите регистрирани во согласност со Законот за здруженијата и фондациите.
10. **Стратешка мапа** (од англиски Strategic Map) – логичка структура која покажува логична причинско-последична поврзаност меѓу стратешките приоритетни цели.
11. **Избалансирана карта на показатели, ИКП** (од англиски Balance Score Card), е систем за стратешко планирање и управување кој се користи во бизнисот, јавниот сектор и во непрофитните организации.

ИЗВРШНО РЕЗИМЕ

Општината Струмица започна процес на стратешко планирање со кој се идентификуваа сегашните и идните потреби на заедницата и врз основа на тоа се дефинира визијата, вредностите, целите и стратегиите преку кои ќе се задоволат потребите на заедницата. Резултат на тој комплексен процес е Стратегијата за социјална заштита на граѓаните на Општина Струмица, која го опфаќа периодот 2015-2020 година. Стратегијата содржи дефинирана визија за развој на социјалната заштита во Општина Струмица, како и водечките принципи за нејзина имплементација и стратешките приоритети и мерки за постигнување на зацртаната визија. Целата стратегија е обликувана на тој начин што во себе обединува четири различни погледи и почетни позиции, заедно со сите врски и корелации меѓу нив, поврзувајќи се со визијата на општината. Тоа се перспективите: *Задоволни граѓани* (што очекуваат граѓаните од Општината), *Обезбедување услуги* (кои внатрешни процеси треба да бидат воведени), *Развој на капацитетите* (едукација на вработените и организациски раст) и *Управување со буџетот* (како да се финансираат активностите).

Сите елементи на Стратегијата се обединети и систематизирани во Избалансираната карта на показатели (ИКП),¹ документ кој ги обезбедува приоритетните цели, клучните показатели за нивно постигнување, целните вредности кои Општината сака да ги постигне, како и мерките и иницијативите кои треба да го обезбедат нивното постигнување. Доследното следење и реализацијата на мерките и иницијативите содржани во документот од страна на Градоначалникот, општинската администрација и Советот на општината, како и соодветната финансиска поддршка, ќе обезбедат постигнување на визијата и доверба во посветеноста, транспарентноста и ефикасноста на Општина Струмица за социјална заштита на своите граѓани.

Сеопфатниот инклузивен процес на стратешко планирање обзема да се дефинираат визијата и стратешките приоритети групирани во однос на четирите перспективи од Избалансираната карта на

¹ Kaplan, R. and Norton, D., The Balanced Scorecard, Measures that Drive Performance, Harvard Business Review (1992)

показатели (задоволни граѓани, обезбедување услуги, развој на капацитетите и управување со буџетот). Визијата на Општината Струмица за социјална заштита на своите граѓани 2015-2020 гласи:

Струмица – општина во која граѓаните се социјално заштитени и рамноправни во добивањето на услугите.

Стратешките приоритети на Општината во секоја од перспективите се:

■ ЗАДОВОЛНИ ГРАЃАНИ:

- **ЗГ1:** Воспоставување еднаков пристап до социјалните услуги за сите граѓани;
- **ЗГ2:** Воведување нови технологии за подобри услуги и информации.

■ ОБЕЗБЕДУВАЊЕ УСЛУГИ:

- **ОУ1:** Функционална општинска структура за испорака на услуги од областа на социјалната заштита;
- **ОУ2:** Општинска платформа за институционална мрежна соработка во областа на социјалната заштита.

■ РАЗВОЈ НА КАПАЦИТЕТИТЕ:

- **РК1:** Градење постојано мотивиран и иновативен тим;
- **РК2:** Знаења и вештини за имплементација на партнерства;
- **РК3:** Знаења за можностите и програмите за надворешно финансирање на надлежноста.

■ УПРАВУВАЊЕ СО БУЏЕТОТ:

- **УБ1:** Зголемување на вонбуџетските финансиски извори за социјална заштита;
- **УБ2:** Имплементација на инвестициските вложувања за социјална заштита.

Стратегијата за социјална заштита на граѓаните за периодот 2015 – 2020 година е усвоена од страна на Советот на Општина Струмица во декември 2014 година.

ВОВЕД

Социјалната заштита е дејност од јавен интерес што е од особено значење за граѓаните на Република Македонија, затоа што со неа се дефинира системот на политики, мерки и активности со кои треба да се спречат и да се надминат основните социјални ризици на кои е изложен граѓанинот во текот на животот, да се намалат сиромаштијата и социјалната исклученост во земјава и да се зајакнат капацитетите на граѓанинот за сопствена заштита. Овој систем се остварува преку стручна работа во установите за социјална заштита, спроведување на развојни програми, стручно усовршување на работниците, следење на појавите и планирање на работата, водење евиденција, спроведување на надзор, како и истражувачка работа во оваа област. Покрај мерките за социјална заштита на граѓаните, грижата на државата за спречување на настанување на социјален ризик се остварува и преку преземање мерки во даночната политика, вработувањето, политиката за стипендирање, домување, заштита на семејството, здравство, воспитание и образование и во други подрачја.

Носители на социјалната заштита во Република Македонија се централната власт, преку Министерството за труд и социјална политика, и единиците на локалната самоуправа. И покрај тоа што социјалната заштита како надлежност е децентрализирана уште со Законот за локалната самоуправа во 2002 година („Службен весник на РМ“ бр.5/02), а потоа и со Законот за социјална заштита од 2009 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 79/09), само мал број општини во Република Македонија собраа храброст сериозно да ѝ се посветат на оваа клучна дејност. Општината Струмица, како сериозен јавен субјект, кој останува верен на заложбата да биде со своите граѓани и во време на економска и финансиска криза којашто владее и на национално и на меѓународно ниво, реши социјалната заштита да ја вброи меѓу стратешки приоритетните области на кои ќе им се посвети во периодот 2015-2020 година.

Резултат на таа заложба е овој документ наречен „Стратегија за социјална заштита на граѓаните на Општина Струмица“. Тој се однесува на градењето визија, утврдувањето на приоритетите и мерките за заштита на локалното население од социјалните ризици, преку испорака на општински услуги во општинските институции, и тоа, по пат на воспоставување партнерства со другите фактори од јавниот, приватниот и граѓанскиот сектор.

Во процесот на изработка на оваа стратегија беа обезбедени сеопфатен пристап и активно учество на членовите на Советот и општинската администрација. Имено, процесот беше претходно поткрепен со серија на обуки за: (1) претставниците на локалната самоуправа (обука за стратешко планирање со користење Избалансирана карта на показатели, партиципативно креирање политики, финансирање од фондовите на ЕУ и комуникациски стратегии); (2) граѓанските организации (обука за подобро разбирање на општинските надлежности, фондовите на ЕУ и политиките за антидискриминација) и (3) училиштата (обука за демократско управување, социјална правда и развивање на училишни планови). На процесот на стратешко планирање му претходеше изработка на сеопфатна анализа на тековната состојба во Општината, која беше реализирана преку прашалници и интервјуа со сите засегнати страни од општинската администрација и претставници на ЗГ, како и анализа на постојните релевантни документи.² Во процесот на изработка на Стратегијата беа земени предвид сите постојни стратешки документи за политиките за социјална заштита на локално, регионално и на национално ниво. Процесот продолжи со организација на три јавни расправи, со цел да се обезбедат отворена дебата и усогласување на политиките и предложените стратешки приоритети и мерки, како и да се зголемат чувството на сопственост во однос на изготвената стратегија и фокусираноста и одговорноста во процесот на нејзината имплементација. Стратешкото планирање се базираше на користењето на моделот Избалансирана карта на показатели и се состоеше од:

² Извештај за тековната состојба во Општина Струмица (Образование, Социјала, Социјална заштита и Соработка со граѓанскиот сектор), ФООМ, мај 2015

- обуки за засегнатите страни;
- сеопфатна анализа на тековната состојба во Општината во областа социјала;
- теренско истражување за задоволството на граѓаните од локалните услуги во Општината;
- анализа на засегнатите страни;
- ПЕСТ-анализа;
- SWOT/TOWS анализа;
- формулирање на визија;
- идентификување на принципите и вредностите;
- одредување на стратешките приоритетни цели;
- изработка на стратешка карта;
- дефинирање на клучните показатели на изведбата;
- одредување на целните вредности за секој клучен показател на изведбата;
- идентификување на мерките и активностите за постигнување на целните вредности;
- изработка на Избалансирана карта на показатели;
- изработка на Нацрт-верзија на Стратегијата;
- јавна расправа и
- донесување на Стратегијата од страна на Советот на Општина Струмица.

Стратегијата ќе биде придружена со акциски план, кој ќе ги разработи конкретните активности и ќе придонесе во насока на исполнување на утврдените мерки и иницијативи за постигнување на визијата на Општината.

Законска обврска е оваа стратегија да биде дадена на мислење на Министерството за труд и социјална политика, во согласност со одредбите од член 11 од Законот за социјална заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 79/09).

ВИЗИЈА

Визијата на Општина Струмица за развој на социјалната заштита до 2020 година е:

Струмица – општина во која граѓаните се социјално заштитени и рамноправни во добивањето на услугите.

Оваа визија ќе се реализира преку задоволување на пошребите на граѓаните за еднаквост при добивањето на социјалните услуги, како и преку воведување нови технологии заради погодбар приспад и услуги и информации кон целните групи граѓани. За реализација на овие потреби на граѓаните, ќе се воспостави функционална општинска структура за искорак на услуги од социјалната заштита (во администрацијата и институциите), како Општинска платформа за институционална мрежна соработка во областа на социјалната заштита заради мобилизација и вклучување на сите општенцијални партнери во исполнувањето на визијата на Општината. Носители на имплементацијата на визијата се вработените во Општина Струмица кои прејствавуваат мотивиран и иновативен тим кој поседува знаења и вештини за успешна имплементација на партнерствата и за можностите кои ги нудат фондовите на Европската унија и други фондови. Притоа, финансиските средства ќе бидат зголемувани преку мобилизирање вонбуџетски финансиски извори и зголемување на инвестициските вложувања за социјална заштита.

ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ

Во процесот на реализирање на стратешките приоритети и мерки за остварување на визијата на Општина Струмица за соработка во областа социјална заштита во периодот 2015-2020, ќе бидат почитувани следниве принципи и вредности:

- **Еднаквост** – при имплементирањето на Стратегијата, Општина Струмица ќе има еднаков однос кон сите граѓани, без разлика на нивната етничка, верска, полова, возрастна или друга социјална припадност.
- **Соработка** – при имплементацијата на стратешките приоритети, ќе се градат партнерства и ќе се користат капацитетите на другите јавни институции и организации од граѓанскиот и деловниот сектор.
- **Етичност** – при исполнувањето на целите, ќе се поаѓа од принципите предвидени со Етичкиот кодекс на државните службеници на РМ.
- **Професионалност** – активностите ќе се спроведат работејќи објективно и следејќи ги пропишаните процедури.
- **Иновативност** – постојано ќе се бараат спонтани и системски постапки за воведување нови начини за подобро извршување на работите.
- **Законитост** – при извршувањето на сите активности предвидени со Стратегијата, ќе бидат почитувани законите на Република Македонија.
- **Транспарентност** – ќе се промовира што повисоко ниво на јавност на информациите со кои се располага, услугите кои се нудат, процедурите според кои се извршуваат и критериумите според кои се даваат.
- **Отчетност** – органите на Општината ќе ги информираат граѓаните и ќе им објаснуваат што успеале или не успеале да направат во областа социјална заштита со јавните ресурси кои им биле на располагање.

ТЕКОВНИ ПОЛИТИКИ ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА ВО ОПШТИНА СТРУМИЦА

Спроведувањето на социјалната заштита како надлежност на локалната власт е уредено со Законот за локалната самоуправа во 2002 година („Службен весник на РМ“ бр. 5/2002) и со Законот за социјална заштита од 2009 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 79/09) и неговите измени од 2011, 2012, 2013 и 2014 година. Единиците на локалната самоуправа се носители на социјалната заштита во Република Македонија заедно со Министерството за труд и социјална политика, како претставник на централната власт.

Според членот 11 од Законот за социјална заштита, засегнати групи граѓани за кои општините треба да обезбедат остварување на социјална заштита се: лицата со инвалидност, децата без родители и децата без родителска грижа, децата со пречки во менталниот и телесниот развој, децата на улица, децата со воспитно-социјални проблеми, децата од еднородителски семејства, лицата изложени на социјален ризик, лицата кои злоупотребуваат дроги, други психотропни супстанции, прекурзори и алкохол, лицата жртви на семејно насилство, лицата жртви на трговијата со луѓе и старите лица без семејна грижа.

Законот пропишува заштитата да се прави преку вонинституционални и институционални облици на социјална заштита, домување и подигање на свеста на населението за потребите од обезбедување социјална заштита. Според овој закон (чл. 12), дозволено е Општината со своја одлука, а во согласност со материјалните можности, да утврдува и други права во областа на социјалната заштита, права во поголем обем од пропишаните или да обезбеди поповолни услови за нивно остварување. Општината има право да воведува и други облици на социјална заштита.

Врз основа на оваа законска рамка, реалната испорака на услугите кон корисниците од страна на Општината Струмица се одвива на следниов начин:

- Општината делумно ги обезбедува следниве услуги и за следниве категории граѓани:
  - социјална заштита на лицата со инвалидност;
  - децата без родители и децата без родителска грижа – се обезбедува еднократна парична помош;
  - децата со пречки во менталниот и телесниот развој;
  - децата од еднородителски семејства;
  - лицата кои злоупотребуваат дроги, други психотропни супстанции, прекурзори и алкохол;
  - лицата жртви на семејно насилство;
  - подигање на свеста на населението за потребите од обезбедување социјална заштита;
  - други услуги – на инцидентно ниво и врз основа на поединечни барања и случаи;
  - антидискриминација.

- Досега, Општината не обезбедила услуги за следниве категории граѓани:
  - децата со воспитно-социјални проблеми;
  - децата на улица;

- лицата изложени на социјален ризик;
- лицата жртви на трговијата со луѓе;
- старите лица без семејна грижа.

Програмски, Општината ги спроведува услугите од областа на социјалната заштита врз основа на Програма за активностите на Општина Струмица за областа на социјалната заштита и заштитата на децата. Општината има повеќегодишна практика на изработка на годишна програма за социјална заштита. Оваа програма ја усогласува со Националната програма за социјална заштита. Практика на Општината е да ја дава ваквата програма на мислење во Министерството за труд и социјална политика. Повеќе од 50 % од активностите во програмата се однесуваат на социјалната превенција.

Од аспект на организациската поставеност за спроведување на надлежноста, испораката на услугите од социјалната заштита моментално се одвива преку Одделението за локален економски развој, додека во согласност со систематизацијата на работните места, предвидено е вработување на едно лице – самостоен референт за социјална заштита во Одделението за јавни дејности – позиција која сè уште не е пополнета. Услугите кои Општината најчесто ги обезбедува со давање еднократна парична помош (за сите видови ранливи категории) се остваруваат по доставено барање од овие категории граѓани.

Во однос на финансирањето на активностите од надлежноста социјална заштита кои ги презема Општината, тие се главно финансирани од следниве извори:

- а) наменска дотација за детска заштита (детски градинки) од Министерството за труд и социјална политика;
- б) сопствени буџетски средства за финансирање на програмата за социјална заштита;

- в) финансиски и нефинансиски донации од развојни агенции и граѓански организации кои се партнери на Општината во спроведувањето на активностите;
- г) самофинансирачки активности.

Дополнително, средства за социјала и социјална заштита се обезбедуваат и преку годишниот повик за проекти на граѓанскиот сектор.

Од аспект на градењето на човечките ресурси, вработените во секторот посетувале обуки од областа на социјалната заштита или слични обуки. Вработените учествувале на серија обуки за соработка на Општината со релевантни фактори заради изработка на проекти за социјална инклузија, како и на други обуки.

Во однос на партнерствата со останатите сектори, Општината соработува со јавните установи на локално ниво во изработката на документи од локален карактер од областа на социјалната заштита. Центарот за социјална заштита и Агенцијата за вработување биле вклучени во подготовката на Акциониот план за вработување лица со посебни потреби. Општинската администрација моментално не користи посебни процедури за соработка со локалните јавни установи и ЗГ од областа на социјалната заштита. Единствените воспоставени процедури за соработка со ЗГ се процедурите за повикот за ЗГ.

Сепак, социјалната заштита, како дејност и надлежност, не е изолирана од останатите општествени текови и процеси и врз неа влијаат и надворешни фактори и состојби, а пред сè економско-социјалните: повеќегодишната економска криза, минималното зголемување на БДП, невработеноста, иселувањето на населението итн.

СТРАТЕШКА КАРТА

Стратешката карта дава целосна слика на причинско-последичната поврзаност на приоритетите на Општина Струмица во постигнувањето на визијата за социјална заштита до 2020 година, преку четири перспективи:

- Задоволни граѓани;
- Обезбедување услуги;
- Развој на капацитетите и
- Управување со буџетот.

Врз основа на сеопфатните анализи на секоја од перспективите се дефинирани стратешките приоритетни цели (стратегии-те) за секоја перспектива поодделно.

СТРАТЕШКА КАРТА ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА НА ОПШТИНА СТРУМИЦА 2015-2020

ВИЗИЈА:

„СТРУМИЦА – ОПШТИНА ВО КОЈА ГРАЃАНИТЕ СЕ СОЦИЈАЛНО ЗАШТИТЕНИ И РАМНОПРАВНИ ВО ДОБИВАЊЕТО НА УСЛУГИТЕ.“

ЗАДОВОЛНИ ГРАЃАНИ:

Воспоставување еднаков пристап до социјалните услуги за сите граѓани

Воведување нови технологии за подобри услуги и информации

ОБЕЗБЕДУВАЊЕ УСЛУГИ:

Функционална општинска структура за испорака на услуги од областа на СЗ

Општинска платформа за институционална мрежна соработка во областа на СЗ

ГРАДЕЊЕ КАПАЦИТЕТИТЕ:

Градење постојано мотивиран и иновативен тим

Знаења и вештини за имплементација на партнерства

Знаења за можностите и програмите за надворешно финансирање на надлежноста

УПРАВУВАЊЕ СО БУЏЕТОТ:

Зголемување на вонбуџетските финансиски извори за социјална заштита

Имплементација на инвестициските вложувања за социјална заштита

ПРИНЦИПИ/ВРЕДНОСТИ:

ЕДНАКВОСТ, СОРАБОТКА, ЕТИЧНОСТ, ПРОФЕСИОНАЛНОСТ, ИНОВАТИВНОСТ, ЗАКОНИТОСТ, ТРАНСПАРЕНТНОСТ, ОТЧЕТНОСТ

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТИ И МЕРКИ ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА ДО 2020 ГОДИНА

7.1 Управување со буџетот

Врз основа на направената проценка на постојната состојба, ситуационската анализа, вклучително SWOT-анализа, и приоритизацијата на идеите, како стратешки приоритети на Општината Струмица во надлежноста социјална заштита, од перспективата *Управување со буџетот* се избрани следниве:

- **УБ1:** Зголемување на вонбуџетските финансиски извори за социјална заштита.

Овој приоритет е од клучна важност за имплементацијата на оваа стратегија затоа што го прикажува посакуваниот ефект од воспоставувањето партнерства со приватниот и граѓанскиот сектор, користењето на фондовите на ЕУ и на други фондови итн. Иако е во силна корелација со перспективите *Обезбедување услуги* и *Развој на капацитетите*, за реализација на овој приоритет се дефинирани следниве конкретни мерки на поддршка: *воспоставување систем/механизам за кофинансирање проекти и активности со бизнис-секторот и невладин сектор (ЈПП), користење на фондови на ЕУ и воспоставување стимулативна даночна политика за партнерства и активности во областа на социјалната заштита.*

- **УБ2:** Имплементација на инвестициските вложувања за социјална заштита.

Со инвестициските вложувања ќе се искористат можностите во опкружувањето на Општината поврзани со силниот бизнис-сектор ставен во комбинација со силната страна на Општината во однос на постоењето консензус во Советот на општината за

финансирање социјални прашања. Поради тоа, ќе се направат напори за *интегрирање на потребите на ранливите групи во општинската развојно планирање*, како начин за зголемување на инвестициите за социјална заштита.

7.2 Развој на капацитетите

Во перспективата *Развој на капацитетите* потребно е да се развијат стратегии кои ќе ги оспособат и ќе ги охрабрат вработените во општинската администрација да се „борат“ и да работат за реализација на визијата на Општината во надлежноста социјална заштита. Во таа насока, а врз основа на сите претходни анализи и приоритизации, определени се следниве стратешки приоритети и соодветни мерки за имплементација:

- **PK1:** Градење постојано мотивиран и иновативен тим.

Овој приоритет е од клучно значење за имплементацијата на целата стратегија затоа што во него се содржи стратегија која оди чекор напред од јакнењето на капацитетите на вработените и поставува задача за тимска работа која е мотивирана и иновативна. Овој приоритет ќе се постигне преку *овозможување прошок на знаења и информации за современите трендови во исцораката на социјалните услуги, градење иновативен пристап кон организацијата на управувањето на надлежноста и воспоставување систем за конинуирана професионална надградба.*

- **PK2:** Знаења и вештини за имплементација на партнерства.

Иако мотивиран и иновативен, во имплементацијата на оваа стратегија тимот на Општината ќе се соочи со предизвиците кои ги носат иновациите, а во овој случај, имплементацијата на партнерства и делегираните надлежности од социјалната заштита. Тие предизвици најчесто се поврзани со добрата комуникација со партнерите, поставувањето цели на партнерството, следењето

на исполнувањето на договорите, задоволството на корисниците итн. Поради тоа, ќе се применат следниве мерки: *зрадење организациона култура за работа и соработка со мрежи и широки партнерства и обучување на вработените на теми поврзани со склучувањето партнерски договори и управувањето со нив.* Овој приоритет се темели на намерата за соочување со идентификуваните закани и слаби страни и е поврзан со перспективите *Обезбедување услуги и Управување со буџетот.*

- **PK3:** Знаења за можностите и програмите за надворешно финансирање на надлежноста.

Овој приоритет е директно поврзан и дава поддршка за имплементацијата на приоритетот од перспективата *Управување со буџетот* кој е поврзан со користењето надворешни финансиски ресурси. Овој приоритет ги гради и капацитетите на вработените за дејствување во таа насока. Во тие рамки се предвидени две мерки: *обучување на вработените за расположливи средства од ЕУ, ИПА и за други можности за поддршка и дизајнирање проектни идеи за привлекување финансии.*

7.3 Обезбедување услуги

Во перспективата *Обезбедување услуги* фокусот се става на внатрешните процеси кои треба да бидат воспоставени или зајакнати за да може да се реализира визијата на Општината, како и стратешките приоритети дефинирани во перспективите *Развој на капацитетите* и *Задоволни граѓани*. Оваа перспектива е клучна од аспект на она што Општината, како организација, треба да го направи или да го промени во сопствениот начин на извршување на активностите. Во таа насока, од направените анализи произлегоа следниве стратешки приоритети:

- **OY1:** Функционална општинска структура за испорака на услуги од областа на социјалната заштита.

За исполнување на визијата, потребно е да се дефинираат секторските и институционалните форми кои ќе поддржат еднаков пристап во сферата на услуги, т.е. да се одреди акцентот на организацијата: дали ќе се оди на градење организациона структура во рамките на општинската администрација или на основање нови и јакнење на постојните локални институции за социјална заштита. Понатаму, следната мерка е поврзана со создавањето механизми за успешна реализација на партнерствата: адоптирање на процесите во насока на партнерствата и делегирање надлежности/услуги на граѓански организации и на приватниот сектор, како и адоптирање на критериумите на Фондоот за поддршка на граѓански здруженија заради адресирање на потребите за социјална заштита.

- **OY2:** Општинска платформа за институционална мрежна соработка во областа на социјалната заштита.

Визијата на Општината за овозможување еднаквост на граѓаните во пристапот до социјалните услуги е визија на раст и е мошне амбициозна задача за вработените во Општината. Без мобилизација на сите организациски ресурси на територијата на Општината, ќе биде речиси невозможно да се оствари таа визија и заради тоа, дизајнирани се мерки за воспоставување систем за информирање и координација на сите релевантни локални институции и организации, понатаму, склучување партнерства со приватниот, граѓанскиот и јавниот сектор заради зголемена понуда на услуги, и конечно, делегирање надлежности, како најсофистицирана форма на партнерство со другите сектори во испораката на услуги.

7.4 Задоволни граѓани

Стратешката приоритетна цел идентификувана во перспективата *Задоволни граѓани* треба да овозможи постигнување на визијата и реализација на очекувањата на засегнатите граѓани за социјална заштита од страна на Општина Струмица. Од овој

аспект, а имајќи ги предвид сите анализи направени во подготвителната фаза, дефинирани се следните приоритети:

- **ЗГ1:** Воспоставување еднаков пристап до социјалните услуги за сите граѓани.

Еднаквоста на граѓаните во пристапот до социјална заштита е темелна нишка на визијата на оваа стратегија, а воедно, ја означува и основната потреба од аспект на перспективата Задоволни граѓани. Но еднаквоста и нејзиното обезбедување претставуваат комплексна задача при што најпрво ќе се дефинираат принципите на еднаквост, како и минималните стандарди на социјална заштита на општинско ниво според ранливите групи, и соодветношо мени на социјални услуги. Особен акцент се става на обезбедувањето еднаквост во испораката на услуги во урбаниот дел и во руралните делови на Општината, како географски аспект на еднаквоста. За да се обезбеди еднаквоста, Општината треба да има поволна законска регулатива и услови за тоа. Анализите покажаа дека постојните решенија за распределба на надлежностите и парите за социјална заштита меѓу централното и локалното ниво на власта се доста ограничувачки во таа насока, и поради тоа, Општината ќе ја преземе мерката лобирање за прецизна законска регулатива за испораката на социјални услуги на локално ниво преку Заедницата на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија.

- **ЗГ2:** Воведување нови технологии за подобри услуги и информации.

Научно-технолошкиот развој во последниве децении направил огромен пресврт во животот на лицата соочени со социјални предизвици, особено оние со специфични физички и ментални потреби. Општината Струмица ќе ги следи тие иновации и ќе преземе мерки со кои ќе се воведат ИКТ алатки и системи како поддршка на социјалната заштита на граѓаните, а планира и иницијатива и осовременување на општинската инфраструктура според потребите на ранливите групи граѓани.

ИЗБАЛАНСИРАНА КАРТА НА ПОКАЗАТЕЛИ НА ОПШТИНА СТРУМИЦА ЗА ОБЛАСТА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Избалансираната карта на показатели овозможува подобро да се следи кои стратешки чекори ќе ги преземе Општина Струмица во периодот 2015-2020 година и кои резултати треба да ги постигне за да ја реализира својата визија за социјална заштита во Општината.

Со цел да се обезбедат подобар стратешки фокус и приоритизација во имплементирањето на активностите, до секој од четирите аспекти на Стратегијата и до стратешките приоритети во заграда е дадено релативното значење (важност) на секој од аспектите и соодветните стратешки приоритети изразени во проценти. Процентуалниот износ го означува значењето на секој аспект во однос на другите три аспекти, како и значењето на секој стратешки приоритет во рамките на четирите аспекти. Поголемиот процент означува поголем стратешки фокус и поголемо значење на тој аспект или приоритет.

ИЗБАЛАНСИРАНА КАРТА НА ПОКАЗАТЕЛИ НА ОПШТИНА СТРУМИЦА ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА 2015-2020

ВИЗИЈА:

„Струмица – Општина во која граѓаните се социјално заштитени и рамноправни во добивањето на услугите“

Приоритети	Показатели	Целни вредности 2020	Мерки/ Иницијативи
Перспектива - ЗАДОВОЛНИ ГРАЃАНИ (31%)			
ЗГ1: Воспоставување еднаков пристап до социјалните услуги за сите граѓани (18%)	1.1 Задоволство на граѓаните 1.2 Иницијативи за законски измени доставени до ЗЕЛС	1.1 Минимум 65% 1.2 Минимум 2	1.1 Дефинирање на принципите на еднаквост во пристапот до социјалните услуги на локално ниво 1.2 Дефинирање на минималните стандарди на социјална заштита на општинско ниво (според ранливите групи) и на соодветни мерки на социјални услуги 1.4 Лобирање за прецизна законска регулатива за испораката на социјални услуги на локално ниво
ЗГ2: Воведување нови технологии за подобри услуги и информации (13%)	2.1 Број на ИКТ алатки во функција на социјалната заштита 2.2. Задоволство на ранливите граѓани од функционалноста на социјалната инфраструктура	2.1 Минимум 3 вида 2.2 Минимум 65%	2.1 Воведување ИКТ алатки и системи за поддршка на социјалната заштита на граѓаните 2.2 Приспособување и осовременување на општинската инфраструктура според потребите на ранливите групи граѓани

Избалансирана карта на показатели
на Општина Струмица за социјална заштита

ИЗБАЛАНСИРАНА КАРТА НА ПОКАЗАТЕЛИ НА ОПШТИНА СТРУМИЦА ЗА
СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА
2015-2020

ВИЗИЈА:

„Струмица – Општина во која граѓаните се социјално заштитени и рамноправни во добивањето на услугите“

Приоритети	Показатели	Целни вредности 2020	Мерки/ Иницијативи
Перспектива - ОБЕЗБЕДУВАЊЕ УСЛУГИ (23%)			
ОУ1: Функционална општинска структура за испорака на услуги од областа на социјалната заштита (12%)	1.1 Организациска единица за социјална заштита 1.2 Број на локални институции за социјална заштита	1.1 Формирана организациска единица за социјала 1.2 Минимум 4	1.1 Дефинирање на организацискиот пристап и институционалните форми кои ќе поддржат еднаков пристап во испораката на услуги 1.2 Адаптирање на процедурите и процесите во насока на креирање партнерства и делегирање надлежности/услуги на граѓанските организации и на приватниот сектор 1.3 Адаптирање на критериумите на Фондот за поддршка на граѓански здруженија заради адресирање на потребите за социјална заштита
ОУ2: Општинска платформа за институционална мрежна соработка во областа на социјалната заштита (11%)	1.1 Број на остварени партнерства со кофинансирање 1.2 Број на делегирани надлежности од областа на СЗ	1.1 Минимум 3 1.2 Минимум 2	2.1 Воспоставување систем за информирање и координација на сите релевантни локални институции и организации 2.2 Склучување партнерства со приватниот, граѓанскиот и јавниот сектор заради зголемена понуда на услуги 2.3 Делегирање на надлежности

ИЗБАЛАНСИРАНА КАРТА НА ПОКАЗАТЕЛИ НА ОПШТИНА СТРУМИЦА ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА 2015-2020

ВИЗИЈА:

„Струмица – Општина во која граѓаните се социјално заштитени и рамноправни во добивањето на услугите“

Приоритети	Показатели	Целни вредности 2020	Мерки/ Иницијативи
Перспектива - РАЗВОЈ НА КАПАЦИТЕТИТЕ (25%)			
РК1: Градење постојано мотивиран и иновативен тим (10%)	1.1 Број на обуки	2 годишно	1.1 Проток на знаења и информации за современите трендови во испораката на социјални услуги 1.2 Воспоставување систем за континуирана професионална надградба
РК2: Знаења и вештини за имплементација на партнерства (8%)	2.1 Број на реализирани меѓуинституционални активности	8	2.1 Градење организациска култура за работа и соработка со мрежи и широки партнерства 2.2 Обучување на вработените на теми поврзани со склучувањето партнерски договори и управувањето со нив
РК3: Знаења за можностите и програмите за надворешно финансирање на надлежноста (7%)	3.1 Број на проектни идеи	10	3.1 Обучување на вработените за расположливите средства од ЕУ, ИПА и за други можности за поддршка 3.2 Дизајнирање проектни идеи за привлекување финансии

Избалансирана карта на показатели
на Општина Струмица за социјална заштита

ИЗБАЛАНСИРАНА КАРТА НА ПОКАЗАТЕЛИ НА ОПШТИНА СТРУМИЦА ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА 2015-2020

ВИЗИЈА:

„Струмица – Општина во која граѓаните се социјално заштитени и рамноправни во добивањето на услугите“

Приоритети	Показатели	Целни вредности 2020	Мерки/ Иницијативи
Перспектива - УПРАВУВАЊЕ СО БУЏЕТОТ (21%)			
УБ1: Зголемување на вонбуџетските финансиски извори за социјална заштита (12%)	1.1 Сооднос на буџетски наспрема небуџетски средства за СЗ	2:1	1.1 Воспоставување систем/политика за кофинансирање проекти и активности со бизниссекторот и невладиниот сектор (ЈПП) 1.2 Користење на фондовите на ЕУ 1.3 Воспоставување стимулативна даночна политика за партнерства и активности во областа на социјалната заштита
УБ2: Имплементација на инвестициските вложувања за социјална заштита (9%)	2.1 Број на реализирани проекти	4	2.1 Интегрирање на потребите на ранливите групи во општинското развојно планирање

ВРЕДНОСТИ:

ЕДНАКВОСТ, СОРАБОТКА, ЕТИЧНОСТ, ПРОФЕСИОНАЛНОСТ, ИНОВАТИВНОСТ, ЗАКОНИТОСТ, ТРАНСПАРЕНТНОСТ, ОТЧЕТНОСТ

МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА

Избалансираната карта на показателите претставува значајна алатка за мониторинг на имплементацијата на оваа стратегија, со оглед на тоа дека сите цели и мерки – финансиски и нефинансиски – произлегуваат од визијата. Остварувањето на придобивките од ИКП на Општината се следи преку извештаи, дискусии, комуникација, ажурирање и дејствување. Извештаите од ИКП на Општината се изготвуваат квартално, според определен редослед. Притоа, во процесот на следење своја улога имаат Градоначалникот, Секретарот и раководителите на секторите кои се одговорни за имплементацијата на мерките и активностите за соодветните стратешки приоритетни цели.

Улогата на Градоначалникот е да назначи одговорно лице за следење на имплементацијата на Стратегијата за социјална заштита на граѓаните на Општина Струмица. Одговорното лице за следење на имплементацијата на Стратегијата ги врши следниве активности:

- го координира прибирањето на информациите од секторите;
- ги известува раководителите на секторите за крајните рокови за доставување на секторските извештаи;
- ги консолидира секторските извештаи во единствен Извештај за ИКП на Општина Струмица за социјална заштита;
- го доставува консолидираниот извештај до Секретарот, Градоначалникот и Советниците на Општина Струмица;
- го следи и го спроведува процесот на внесување на промените во ИКП.

Улогата на раководителите на секторите во процесот на следење на постигнувањето на целните вредности од ИКП на Општина Струмица за социјална заштита се состои од:

- определување одговорно лице за секој показател од стратешките приоритети кои се дел од секторските цели;
- изготвување на извештај за спроведувањето на активностите на ниво на сектор;
- учество во ревидирањето на показателите за секоја приоритетна цел која е дел од секторските цели.

Одговорното лице за секој показател од стратешките приоритетни цели во процесот на следење на постигнувањето на целните вредности од ИКП ги врши следниве активности:

- го координира прибирањето на информациите во рамките на секторот;
- го известува раководителот на секторот за крајните рокови за доставување на секторскиот извештај;
- изработува единствен секторски извештај и го доставува до раководителот на секторот;
- го следи и го спроведува процесот на внесување на промените во ИКП.

Освен за мониторинг, ИКП ќе се користи и за евалуација на спроведувањето на стратешкиот план, со цел да се утврди дали планираните цели на политиката биле постигнати на ефикасен начин и дали и до кој степен се јавиле несакани ефекти. Нарушувањето или прекинувањето на причинско-последичната поврзаност на приоритетите, како и непостигнувањето на целните вредности на показателите за одделни приоритети ќе даде информации за тоа дали и какви измени треба да се направат во стратешкиот план.

